

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyiltér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	---

Husvét.

Tavaszi szellő suhog! A tavasz sejtelve vonul végig a világon! Mi a tél jeges sirjában el vala temetve, most új életre fakad. A mi a sötétben el volt rejtve, most hatalmasan kitódul a napvilágra. A mi néma és komor volt, most bátran hallatja hangját a téli álmából felébredt világban.

A „Feltámadás“ szava lángbetűkkel diszeleg a föld fölött s minden, miben élet és lehelet van, követi parancsolatát.

Neked, emberfiának, sem szabad visszamaradni, neked is szól a parancsolat, hogy: „Ébredjél!“ Vesd el, a mi merev bilincsekbe szorította lelkedet, a mi elhidegítette, megbénította lelkedet. a mi elnémított és megfosztott bátorságtól, erőtől! Dobjál el minden gonosz, rosszat, aljasat és gyarlót, mindent, a mi elzárta előled az utat a jóhoz. Miként Megváltó is lerázta magáról egykoron halandó hüvelyét és feltámad a megdicsőült lélekkel, úgy te is megtisztulva kerüljél ki a földi viszontagságokból

és gyengeségekből, nemesebben, érettebben, — méltóbban az örök, multhatatlan javakra.

Tekints körül! — Nézd a fák és cserjék nyájas, kedves zöldelését — nem csepegtet-e reményt a te szivedbe is? Elcsüggedsz? Metsző tavaszi szellők fuvallata érintheti a zsenge rügyeket és megfagyaszthatja őket! Mi baj? A megsemmisült bimbók helyén csakhamar újabb hajtások fognak mutatkozni és rövid vártatva nem fogod láthatni az előbbeni pusztulás nyomát. És te el akartál csüggedni, mert reményednek egy kis zöld ágacskaját kegyetlenül elsorvasztotta az élet vihara? Vigyázz csak, hogy a törzs ereje csorbitatlan maradjon, hogy új rügyeket és gallyakat hajtson. Lásd, a virágokat a kopasz ágakon! Gondolod, hogy jövőd már nem teremthet virágokat, mert a zord sors keményen sujtott? Ősz volt akkor életedben s hosszú télen át merev és tétlen valál; most azonban itt a tavasz, s a tavasz új örömeiket hoz. Légy elkészülve immár a tavasz csodáira és ne veszítsd el bizalmadat erődben!

Nézd a madárkakat is mily serényen gyűjtenek fészekrakásra, mily vidám bizalommal építik házikóikat, melyeket a tél és ellenséges elemek elpusztítottak. Pedig tudják, hogy új házikójuk ismét meg lesz semmisítve és rá következő tavasszal megint ujat kell alkotniok, — és te öledbe tennéd kezéd, ha valamely sorcsapás megrázkodtatja otthonod alapját? Ha összedől fölötted — kelj fel romjaiból és rakd le újból, ernyedetlenül alapját.

Hallgasd a husvét harangok bugását: Feltámadunk! Feltámadunk! szól biztató szavuk. A harangzugás ünnepélyesen intó és belevegyül a lanyha tavaszi szellőbe, a madarak örömpeső csiripelésébe és danájába, a falombok titokzatos suttogásába, a mezőn dolgozó munkások vig énekébe, mely visszhangja a megijuhodott világ egész sürgésének-forgásának és a hallhatatlanság dicső himnusza. Ki ne zengené velük együtt a feltámadás fenséges dalát? Kit ne készítené lelke, hogy elzarándokolna az Üdvözítő sirjához, aki a halál hatalma alól felszabadított?

TÁRCA.

Művészeti tárgyak a polgári leányiskola szolgálatában.

Felolvasta özv., Zelenka Jánosné az «Országos Polgári-iskolai Egyesület» csongrád megyei körének 1904. március 26-án tartott közgyűlésén, Hódmezővásárhelyen.

«A gyermek teremt a külső világgal szemben egy belső világot, mely által viszont mozgásba hozza a külsőt.» Minden fadarabka fényes virágkocsán az ő kezében, melyre a képzelet százlevelű rózsáit illesztgeti. Ilyen csodás képzelőerőtől virágot hajt minden Áaron-pálca.

Jean Paul.

Beszélünk és írunk sokat a leánynevelésről, tanításról, annak módozatairól és fontosságáról, de még mindig nem értekezünk róluk eleget arra, hogy a leánynevelés ügyét lebonyolítottak, eredményeiben teljesen kielégítőnek találjuk.

A nőtől mindenkor jó modort, izzelést, nemes lelkületet kívánunk. És nem

ritkán hat ránk meglepő erővel, ha a nép egyszerű leányában, egész műveltségében, lépése, mozdulatai, tekintete, szavai és egyes tetteiben jóízűt, bizonyos bájt, harmóniát tapasztalunk.

Egyszerű kézimunkájában, melyet alig tanul mástól, mint önmagától, csin és izlés uralkodik, főzje jó és kívánatos, konyhája és szobája csinos, tiszta és lakályos; végre öltözködésében bizonyos művészet rejlik, különösen ha a nép festői, klasszikusan szép viseletét hordja.

Az ilyen bájos lény áldást hint környezetére, boldogítólag hat az emberekre.

A természetnek ilyen, — bár nem sürűn előforduló, — drága adományát a leány gyermekben fejleszteni, az ezt nélkülözöbben lehetőségig előidézni, költögetni, volna szép feladata a nevelő-tanításnak; volna az kétszeresen a polgári leányiskolában. Ezt pedig nagyban elősegítheti a művészeti tárgyak tapintatos tanítása.

A nevelő-tanítás tehát csak akkor áll feladata magaslatán, ha az emberi anyagból: a gyermekből olyan lényt tud fejleszteni, mely szellemileg és erkölcsileg határozottan az eszményi felé tör.

De sohasem tévesszük szem elől, hogy

az értelem, a gyakorlati élet, az anyagi gyarapodás keresésének fontos tényezői, lépést tartsanak a szellemi emelkedétséggel; hogy az ideális emberben e kettős tulajdonság elválatlanul egyetlen szép egészé fejlődjék.

E célt találta el megközelítőleg a hatalmas angol; ezt környékezi a német, ennek megközelítését hibázza el következetesen a francia; e körül jár a svájci; ezt nem ismerik a forró földön lakói; ehhez közelit szencsétlen rokonunk: a finn és erre már eszmél a magyar, a zseniális magyar, az ébredező, a törekvő s a máris sok szép sikert elért, emelkedő magyar.

Oh én édes magyar nemzetem, mikor fogsz már és miként újból fölemelkedni azon magas polcra, melyről a renaissance korbéli szomszéd országokra oly ragyogó fölénytel tekintettél?

Emelkedel, emelkedel, de az erő, mely emeljen, gyakran lankad. Meg-megállsz, és szívet maró aggodalommal féltlek a visszaesés halálos veszedelmétől.

Egy nagy erő, egy nagy hatalom áll szolgálatodban: a jól szervezett iskola; az iskolában sok értelmes, önfeláldozó, lelkes tanító, ki derék, életrevaló tömeget és

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantli céggel legyen eliatva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc).

Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.

Amikor Jézus Krisztus bevonult Jeruzsálembe, utját pálmaágacsokkal szórták tele. Zord északi egünk nem ad nekünk pálmákat, tűzfalgalyakat szedünk husvétü üdvözletre. Kipattanó bimbóikkal a megifjuló, újból támadó élet szimbólumai... a halhatatlanság jelképei.

Szedjük tehát a barkákat a feltámadás jeléül s ha megszállna a kishitőség, ha kételkedni akarnánk husvét csodájában, úgy egy pillantás emlékeztessen arra, hogy még minden télre következett a feltámadás tavasza.

Közhasználatú gőz és kádfürdő.

Eszes Mátyás és fiai cég még a mult év elején kérelmet intézett a községi képviselőtestülethez, az általa létesítendő gőz és kádfürdő területének díjmentes átengedése iránt. Ezen kérelem egyáltalán irreálisnak nem mondható, de nyilvánvaló «kifelé» ható indokokból, a képviselőtestület egyes vezető tagjai részéről heves ellenzésre talált, s legvégső fokban a m. kir. Belügy-minister, a felterjesztett felelősség folytán, a képviselőtestület azon határozatát, melyben a testület díjmentes átengedése mondatott ki, a felelősség elutasítása mellett jóváhagyta.

Ezen ministeri rendelkezés folytán azon helyzet állott elő, hogy a józanabb gondolkozású, s a közegészségügyet tényleg lelkükön viselő egyének óhajta teljesül, s a gőz és kádfürdő ügye tényleg a megvalósulás stádiumába lép.

A községi képviselőtestület mult évi határozatában azonban oly kikötmények foglaltatnak nevezetesen, hogy építendő cég köteles a gőz és kádfürdőt örök időre fenntartani stb., s így a cég esetleges nagyobb mérvű megkárosodás nélkül a fürdő építését nem eszközölhette, s ennek folyamánaként újabb kérelmet inzett a községi képviselőtestülethez amelyben előadja hogy kész a szükséges telek árát mérsé-

kelt összegben megfizetni, de a képviselőtestület ne kívánja azt hogy a feltételezhető verseny vagy a közönség nem kellő pártolása folytán neki évenként meg-megújuló áldozattal kellessék a fürdőt fenntartani, s a fenntartási szolgálat telekkönyvileg is bekebelezettni, mert ezen szerfelett nehéz feltétel betartása, esetleges anyagi tönkretételével járna.

Az ügy a f. évi április hó 5-én tartandó közgyűlés tárgysorozatába lesz felvéve. Reméljük a képviselőtestülettől, de elvárjuk elvbarátainktól is, hogy félretéve s minden mellékleteket, ezen közgyűlésen részt vesznek, s lehetővé teszik, hogy ezen fontos közegészségügyi követelmény megvalósíttassék, s a közönség rég táplált s a gőzfürdő létesítéséhez régóta fűződő kívánalma teljesedésbe menjen.

A cifrázkodás.

Soha sem tudták jó szemmel nézni Csongrádmegye vezető férfiai azt a cifrázkodást, amelyet a férfelnép itt tanusít. Szinte csodálkozik az embert, hogy honnan veszi magát az a sok jó izlés elleni merénylet, amit itt lát az ember, — mert hát a nemes izlés az egyszerűséget szereti, a paraszt izlés a cifraságot, rikító színeket. Ha idegen ember jön Csongrádra, folyvást azzal gunyol bennünket, hogy sehol se lát olyan lehetetlen, farsangi kosztümnek is beillő munkákat mint Csongrádon. Ennek oka az a kívánság. — Nekem olyan szép ruha kell, amilyen még nem volt Csongrádon senkinek sem! Így szól ugyanis a megrendelő asszony, vagy leányneptés, már a módosabbja.

Természetesen a vásárló kiválaszt egy olyan szövetet, és egybe állít egy olyan ruha alakot, amilyent nem csak Csongrádon, hanem sehol még a világon nem viselt, nem is fog viselni senki. Pedig mily fölséges szép a magyar ruhaviselet, amelyet hűtlenül elhagytak a bécsi rongy portékáért.

Hej, bizony-bizony, nagyon elférne ha

az iskolában megtaníták a leánygyermeket arra is, hogy mi s milyen az a jó izlés? Sóllya Gyula főjegyző által kezdeményezett eszmét, hogy a cifrázkodás ellen társadalmi akciót indítson Csongrád közönsége — mi egész lelkünkben támogatjuk, csatlakozunk felhívásához. Egyelőre a nőgyűletről ohajtánók, ha fölébredve kezébe venné az ügyet, s a szép magyar divat visszaállítására mintákról gondoskodnék.

UJDONSÁGOK.

Boldog husvétü ünnepeket kívánunk t. előfizetőinknek és olvasóinknak.

— Csongrádmegye ünnepe. Valósággal azt lehet mondani arról a napról, amelyen Csongrádmegye közönsége diszlakomára gyülekezett a legfelsőbb helyről kitüntetést nyert vármegyei alispán: dr. Cicatricis Lajos és vármegyei főorvos dr. Pollák Sándor tiszteletére. Mult hét szombatján ugyanis Szentesen, a «Petőfi Szálló» színháztermében több mint 200 terítékű bankett volt, amelyen megjelentek még a szomszéd Hódmezővásárhely és Szeged törvényhatóságának tagjai is, akiknek nevében Juhász Mihály hódmezővásárhely polgármester köszöntötte fel az ünnepeket. Legelőször Mátéffy Kálmán vármegyei főjegyző emelt szót, s szónoki formára nézve is igen sikerült, szívből jött szónoki beszéddel üdvözölte a megye nevében az ünnepeket. Dr. Cicatricis Lajos alispán tartalmas, emelkedett szellemű beszédben válaszolt, szerényen elhárítva iparkodván a tagadhatlan érdemeket. Mondtak még felköszöntőket dr. Mátéffy Ferenc Szentes város polgármestere, Szentes város nevében; Tasnady Imre főszolgabíró, a csongrádi járás nevében; Sóllya Gyula főjegyző a vármegyei jegyzői kar nevében, Futó Zoltán, Petrovics Soma lelkészek és Balazsovits Norbert igazgató az ünnepelekkért, s végül Bánfalvy Lajos szerkesztő az alispán édes anyjáért emelt poharat. Csongrádról számosan mentek át ünnepi lako-

egy nagy embereket nevelhet a fogékony, teljesen hatalmában álló ifjúságból.

És e helyt, — bocsánat szerénytelen állításomért, — a leányiskolát tekintem elsőnek, honnét a jó vagy rossz, a magasztos vagy aljas, az értelmes vagy semmis, az erős jellemű vagy esendő a finom, lelkületű, gyémántszívű, vagy az önző, szívtelen nők kerülnek ki, ezek a jövődő hitvesei, anyái; a szerelem hatalma által intézői a férfiak sorsának.

Ritkaság számba megy, ha jellemtelen, tehetetlen, becstelen vagy lelketlen férfi tanító mestere nem nő volt.

És viszont kevés férfi létezik, kinek nemes kvalitásai nem a tehetséges, értelmes édes anya, a menyasszony vagy a feleség szent szeretetének bűvös körében támadtak, ápoltattak, nagyranőttek volna.

Ismert dolog, hogy Schiller és Goethe e két költő-király, Chopin a zeneszerző, Haydn Szeppi, a néhai kis muzsikuszgyerek, II. Rákoczy Ferencz és száz meg száz más kimagasló nagyság, édes anyjuk szép örökéből, fontak fejük fölé a valódi dicsőség koronáját.

A fenköltlekkü anya korlátozza értelmesen és szeretettel a vásott fiú hajlamait; ő adja lelkébe a gyarapodás áldásos vágyát, ő gyújtja lánggra a zseniális fiú nemes ambícióját.

Némileg kitértem a mederből, melyben

értekezésem tárgyának folynia kell. De okvetlenül megokolnom kellett, amit röviden elmondandó vagyok: a művészeti tárgyak szükségességéről és hatásainak fontosságáról a női lélekre.

Jó izlést már első éveiben nevelhet az anya gyermekébe.

Következik az óvoda, hol célirányosan szolgálnak a művészet minden ágának az apró emberek.

Az elemi iskolában megy legnehezebben a művészeti tárgyak tanítása és ott legkevésbé gyakorolják is azokat. Pedig kár.

Örömmel üdvözöltem azon megállapodást, mely szerint a fővárosi iskolai ügyosztály és az országos közoktatási tanács a geometria sablon mellőzésével, a természet után való rajzolásból indul ki és a látás fejlesztésével és az emlékezet után való rajzolással óhajtja célját elérni, mint a »Pesti Hírlap« egy rovatából olvastam.

Igen jól emlékszem, hogy gyermekkoromban szerény magam is éhesen rajzoltam le naponta hirtelen iskolából hazaérve a szilvát, almát vagy a körtét, melyet ilyenkor kenyéren kívül kaptam uzsonnára. Pedig gyomrom akkortájt nagy despota volt egész valóm fölött...

Mit csináltam volna én akkor a csupán mértani rajztudományal? De milyen mértani tudománya lehetett Kegye: Jó-

zsefnek, a számadó jubásznak, ki a tolnai pusztán nagy mesterek műveivel vetelkedő kitünő arcképeket festett... mig kissé későn festőiskolába nem vetődött.*

A polgári iskola növendékei képezik a többséget, a zömét, tehát a velejét magyar leányainknak. Ezt látogatják a középosztály milliói. Ezekből válnak majdan magyar nők, kiknek megmérhetetlen hatalmáról az imént beszéltem; akitől tehát közvetve várhatjuk a haza boldogulását vagy kárhozatát.

Hiába fogjuk mi a polgári leányiskola növendékeinek a vallástan szentségét, a nyelvtan helyességét, az irány szépségeit, a számtan igazságait, a háztartástan hasznosságát magyarázni, ha folyton nem fogunk belelopni ezek mindenikébe egy kevés művészi izlést. (Amit még a számtanba is lehet, mint egyik bámulatosan ügyes kollegámtól látom évek óta).

A polgári leányiskolában mindenütt az ideálisnak a reálissal, a szépnek a hasznossal kell összeolvadnia és lehetetlen azt mondanunk, hogy a számtan fontosabb a rajznál, a nyelvtan a kézimunkánál, a történet a költészetnél vagy éneknél, a vallástan a jó erkölcsi nevelésnél. Rideg, meddő minden reália a művészet szépsége és megtermékenyítő hatása nélkül.

* Kegye: Jószelről a kör gyűlésén nem szóltam. Szerző. (Polyt. kör.)

mára amelyen a csongrádi bor olyan kitűnő minőségű volt, hogy bármely hegyi bor mellett megállotta volna helyét. Nem is volt kerti bor ize, hanem a hegyvidéki legtűzebb ó-boraira emlékeztette az embert.

— **A keresztény fogyasztási szövetkezet.** A csongrádi keresztény fogyasztási szövetkezet a napokban választá meg elnökül Porubszky József pápai kamarás plébánost, aki az elnökséget elfogadta. Mindenesetre sok üdvöset lehet alkotni e terület útján, a társadalom és közgazdaság terén: de az is bizonyos, hogy hálára nem számíthat, aki önzetlenül fáradozik a közügy előmozdításáért — mindaddig míg Csongrád népe erkölcsileg teljesen át nem alakul, izlése meg nem nemesedik s hajlamai meg nem javulnak.

— **Polgári iskolai tanárok gyűlése.** »Az Országos Polgári Iskolai Egyesület« Csongrád megyei köre a m. hó 26-án tartotta éves rendes közgyűlését Hódmezővásárhelyen. Ez alkalommal nagy ovációban részesítették özv. Zelenka Jánosné urnót a Csongrádi áll. polg. leányiskola fényes tehetségű tanítónőjét, ki ott a »Művészeti tárgyak a polgári leányiskola szolgálatában« című munkáját olvasta fel. A felolvasást a szerző szíves beleegyezésével lapunk »Tárca« rovatában közöljük és azt hisszük, hogy ez által nem csak lapunk olvasó közönségének teszünk szolgálatot; hanem mindazoknak, akik a nőnevelést szívükön viselik. Ez alkalommal pedig, mi is szívünk mélyéből gratulálunk a leánynevelés ügy nagytehetségű irónőjének.

— **Pirománia.** A m. hó 27-én a szőlőközti mezőőr éppen akkor jelent meg Pitrik Antal csizmadiamester gunyhójánál: midőn az lángra lobbant; ugyan akkor egy alak rohant ki onnan és futni kezdett. A mezőőr utána iramodott és hosszas hajszá után az illetőt megcsipte. Nagy csodálkozására azonban a gyujtogató nem volt más, mint Pitrik Antal a gunyhó tulajdonosa. Bekísérte azután a Csenedőörshöz és ott a Csenedőörshöz át adta. Mint halljuk, Pitrik Antal már hosszabb idő óta elmezavarban szenved és a gyujtogatást már máskor is megkísérelte. Különben a vizsgálat fogja kideríteni a valóságot.

— **A Casinó piknikje.** A helybeli Casinó saját helyiségében a f. hó 9-én este zártkörű pikniket rendez, melyre a meghívók már szétküldtek.

— **Tűz Múlt hó 30-án Mernyó szijgyártó istállójában tűz ütött ki.** Félős volt az eset, mivel nagy szél fújt, azonban gyorsan kivonult tűzoltóságunk nyomban elfojtotta a tüzet. A tüzet a kocsis gondatlansága okozta. Sokat gunyolt tűzoltóságunk igen derekas munkát végzett, mert ha kevésbé erélyesen látnak a tűz oltáshoz nem csak tűz tovább harapodzott volna, de a nagy szélben mérhetetlen kár érte volna a lakosságot.

— **Haltenyésztés a holt Tiszában.** Az országos halászati felügyelőség értesítette a községi előljáróságot, hogy 100 ezer darab megtermékenyített fogas süllő ikrát bocsájt rendelkezésére. Ezen ikrákat, Éder János tanár ur utasításai szerint fogják a holt Tisza ágba, a serház zugnál bebocsájtani, melyből néhány év múlva jövedelmező forrás fog válni, és remélhető, hogy a fogyasztó közönség nem lesz kiszolgáltatva az élelmes halkofák sikanériáinak.

— **Tűzrendészeti és közegészségügyi vizsgálat.** A község előljárósága Gyánti István rendőrbiztost bízta meg a községben a tűzrendészeti és közegészségügyi szempontokból tartson vizsgálatot. Mikor is kötelezve lesznek a háztulajdonosok udvaraikból a gyulékony anyagokat és trágya szemét felét kihordani.

— **A honvédelmi miniszter szózata.** Nyíri Sándor honvédelmi miniszter, arra való tekintettel, hogy a közönség nagy része a közös hadseregbeli katonai akadémiába való belépés módjáról, az akadémiák tantervéről és oktatási rendszeréről

nincs tájékozva, most a pályázók részére egy tájékoztató füzetet adott ki, mely minden szükséges tudnivalókról kellő felvilágosítást nyújt. Ezt a füzetet a honvédelmi minisztérium segédhivatali főigazgatójánál, levélbéli megkeresés útján is, díjtalanul lehet kapni. A honvédelmi miniszter, e füzet kibocsátásával egyidejűleg, hogy a katonai tanintézetekbe való belépésre bizdítson a következő szöveget intézi a magyar ifjúsághoz:

«Mindnyájunk hő óhaja, hogy a magyar katonák magyar tiszték által képeztesse ki s azok által vezettesse a harcba.

— E hő óhajtás most teljesülhet, mert a közös hadsereg nevelő intézeteiben magyar honos ifjaknak annyi hely van biztosítva, amennyi a magyar csapatoknak magyar tisztekkel való ellátására szükséges; a nagyszámú magyar állami alapítványi helyek pedig a szegényebb sorsú ifjak számára is megnyitják a katonai intézeteket.

De hogy tényleg meglegyen a kellő számú magyar tiszt a közös hadseregben, ahhoz a társadalomnak s különösen a magyar ifjúságnak támogatása is szükséges.

Hozzátok fordulok tehát, magyar ifjak, lépjétek rá e tágas útra, melyet számotokra építettünk, hogy a közös hadsereg tisztikarába bejuthassatok. Foglaljátok el a számotokra fentartott helyeket, vigyétek be a hadseregbe magyar hazafiságtokat — nem ellenzi azt senki, — egyesítsétek azt a magyar nemzet hagyományos Király és Dinasztia hűségével s legyenek szeretett hazánknak és a monarchiának erős védői s koronás királyunk hű katonái!»

— **Gyermekmenhely Horgoson.** Szép, emberies tervet akar megvalósítani a szegedi állami gyermekmenedékhely igazgató-sága. Horgoson, ahol az ilyen intézmények csak hasznára válhatnak a lakosságnak, a menedékhely igazgató-sága telepet szándékozik létesíteni ápolásra kiadott kisdedekkel. Ebben a tárgyban a telep-bizottság tegnap már gyűlést is tartott Horgoson.

— **Gyilkossággal vádolt legények.** A szegedi büntető törvényszék előtt f. hó 26-án három csongrádi legény állott, halált okozó testi sértés büntetével vádolva. A legények névszerint: Kókai István, Kóvács Márton és Felföldi János még a múlt év őszén mulattak egy korcsmában Dinyés Sándor nevű legénytársukkal. A korcsmából kijövet az utcán összeveszték és úgy hasba szúrták Dinyést, hogy az a szenvedett súlyos sérülésbe rövidesen belehalt. Mivel a tárgyalás folyamán a tanúk kihallgatásokkal a bűnügy körülményei nem tisztázódtak teljesen, a törvényszék a kir. ügyész indítványára a tárgyalást elhalasztotta és újabb tanúk beidézését határozta el.

— **Bicskázó suhancok.** Simon Lajos, 14 éves fiú, Rácz Istvánt, vele egykorú fiút bicskával összeszurkálta. Állítólag játék közben történt a bicskázás. Suhanc korukban ha így kezdik, felnőtt korukban magasra, — igen magasra, az akasztófaig yihetik. Bizony nagyon üdvös dolog lenne, ha az ifjúsági egyesület czimén az iskola gondozása alá venné a felnőtt ifjúságot, s erkölcsükre hatni tudna.

— **Meghíusított véres verekedés.** Gyovai Sándor, János és Lajos tanyai lakosok bosszúból indítva egy drb. kétszövű fegyverrel és 2 drb. ásóval felfegyverkezve nekiindultak Szarka Ferencz tanyájuk, hogy az ott lakó Kuklics József, Kasznel Antal, Hajdu Pál és Kádár Rókuszt megtánczoltassák. Oda érve Gyovai Lajos lövése kész fegyverrel fenyegette őket, hogy aki mozdulni mer, azt agyonlövi. Azonban ez nem sikerült, mert a zajra elősiető szomszédok Dragon Károly és Kuklics József segítségével sikerült nekik a lázadókat lefegyverezni. A dulakodás közben azonban Gyovai János úgy fejbe kolintotta ifj. Kuklicsot az ásóval, hogy az, orvosi vélemény szerint, legalább 10—13 nap fogja nyomni az ágyat.

— **A Piroska városnak Csongrád belterületéhez való kapcsolása** hovatovább nagyobb szükségét pótol. Ma még elejét lehet venni a sok szabálytalan építkezés tovább gyakorlatának a Piroska városban, de minél későbbre halasztják a Piroska város bevonását a belterülethez, s belterületnek hagyják továbbra is — ahol ki-ki úgy épít, ahogy akar: annál nagyobb kára lesz a városnak, mert ha idővel szabályozni fog kelleni a várost, rengeteg költségbe fog kerülni az, amit most meg lehetne előzni egy határozattal. Azzal, hogy mondja ki a közgyűlés, miszerint a Piroska város belterület . . . Most lett egy új utca kihasítva a Piroska város területén és oly görbére lett kimérve az utca két oldala, mint a v betű!

— **Elhibázott terv.** A csongrádi ipartestület egy nagy termet akar építeni, olyformán mint az Otthon szálloda tervezője, tette, elérítő példájától mindenkinek ovazkodni kellene. A tűzfészek tekintetében is utánzója akar lenni az ipartestület ennek az udvarnak, amelynek a károlyi-közre néző istállóját feltétlenül le kellene bontani, különben az egy kholera és tűzfészek lesz. A nagy terem szélességét csak 8 méterre tervezte az ipartestület — ami színelőadásokra semmiképp sem elegendő szélesség, mert alig fér el a színpad, kulisszáknak már nem jut hely két oldalt s életveszélyes, tűzveszélyes játék a szereplőkre nézve a fellépés. Csodálatos, hogy miért nem követték a tervezők a szép uri kaszinó nagy termének méreteit! Ez éppen 11 méter széles és 15 méter hosszú (ha lebontatják az a pagoda amely eltorzítja egész formáját. Az ipartestületnek akkor, ha 11 méter széles és 15 méter hosszú nagy terme lenne volna egy remek színház terme, 11 méter széles, ünnepekre bankettek alkalmas terme sőt még az is megtörténne, hogy akkor télen is kapna egy-két hétre szintársulatot.

— **A hódmezővásárhelyi kiállítás támogatása.** A hódmezővásárhelyi ipartestület, iparegyület és gazdasági egyesület a társadalom bevonásával 1904. augusztus hó folyamán Hódmezővásárhelyen helyi ipari és mezőgazdasági kiállítást rendeznek melynek céljaira a kereskedelemügyi miniszter 5000, a földmívelésügyi miniszter 4000 korona segélyt engedélyezett, kikötvén az előbbi, hogy a kamarának a rendezésben döntő befolyása legyen. A város, a rendező egyesületek és magánosok mintegy 9000 korona hozzájárulást szavaztak meg, a kamara mai teljes ülése pedig 500 koronát bocsájt a rendezőség rendelkezésére, 500 koronát pedig a kiállítással kapcsolatos tervezési és egyéb költségek rendezésére irányzott elő.

— **Köztudomásu,** hogy a Zoltán-féle csusz és közsvény elleni kenőcsben egy oly kiprobált szert ismernek orvosok és betegek, melytől még azok is, kik 15-20 év óta szenvedtek s a fürdőket és különféle szereket eredménytelenül használták már néhányszori bedörzsölés után meggyógyultak. Üvege 2 kor. Zoltán B. gyógytárában Budapesten.

— **A szociális viszonyok.** legelénkebben a betegség alkalmával mutatkoznak. Így például a kevésbé vagyonos tudóbbajos

betegnek lehetetlen foglalkozását hosszabb időre megszakítani vagy feladni és gyógyintézetet vagy fürdőhelyet felkeresni. Igazi szerencse tehát, hogy a kémiai iparnak sikerült oly szert összeállítani, a mely tüdőbajoknál kiváló jó szolgálatokat teljesít. Ezen «Sirolin»-nak nevezett szer képes kezdődő tuberkulózis eseteket teljesen gyógyítani, nehezebb eseteket pedig nagyban enyhíteni. Ezen kellemes szagu és jóízű syruból naponta 3—4 kanállal véve, lassankint megszűnnek a betegség tünetei, javul az étvágy és emelkedik a test sulya. A sorvadás helyébe virágzó egészségi állapot lép.

Szerkesztői üzenet.

(Y.) . . . Csongrád. A felvetett eszmét nagyon helyesnek és üdvösnek tartom. Elvégre is természetesnek találhatja mindenki, hogy az irodalommal foglalkozók közelednek egymáshoz és eszmecserék végett egy kis kört alakítanak.

Nyilt-tér. *)

*) E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Nyilatkozat.

Alulírottak saját elhatározásunkból kifolyólag ezennel kinyilatkoztatjuk, hogy az Eszes Mátyás és fiai cégnek átengedett terület ügyében 219903. sz. a. Csongrád község előjáróságánál benyújtott felebbezésünkben használt rágalmozó és sértő kifejezések, melyek Söhlya Gyula I. jegyző ur kivatalos működésére vonatkoztattak, az ügy nem kellő ismerése s következtetve félreértésből eredeteknek tekinthetők, azokat tehát egész terjedelmükben visszavonjuk. Ühnapéyesen kijelent hesse, hogy azokat meg nem történteknek kívánjuk tekinteni. Felhatalmazzuk, hogy ezen nyilatkozatunkat bármely lapban közzéte-
Csongrád, 1904. március hó 12.

iff. Szabados József
Máté Imre
Szarvas Márton
Dragon Károly
Huszka János
Cseh János
Tari G. Sándor
Fekete Márton
Ótvös Antal,
Vári István.

Ezen nyilatkozat alapján — minthogy nem abban találok elégtételt, ha bárkivel szemben is a törvény szigora alkalmaztatik, s mert megelégszem azzal ha a sértő férfiasan és nyiltan beösméri hibáját — a Szegedi kir. törvényszéknél 4938/904 sz. a. indított vádijelentésemet visszavontam.

Csongrád, 1904. április hó 2.

Söhlya Gyula
I. jegyző.

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolt.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

A Felgyői uradalomban két vagon rózsa burgonya eladó, amelyet a venni szándékozók bármikor megtekinthetik.

Uradalmi tisztartóság.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatatlanul

kedvez főárudánknek a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyereménynél többet fizettünk nagyrabesült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is a legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
a 100.000 koronás főnyerem. a 74366. sz. sorsj-re a 80.000 koronás főnyerem. a 83061. sz. sorj-re
a 100.000 " " az 52528. " " a 70.000 " " a 81161. " "
a 100.000 " " a 94780. " " a 70.000 " " az 5498. " "
a 90.000 " " a 109780. " " a 60.000 " " az 51013. " "
a 90.000 " " a 83610. " " a 60.000 " " a 76347. " "
a 90.060 " " a 92787. " " a 50.000 " " a 4036. " "

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000,
1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000,
1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000,
8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb;
összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy fit— 75 v. k. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt 1,50 v. k. 3.—

$\frac{1}{2}$ " " " 3.— " " 6.—; $\frac{1}{1}$ " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beki-
dése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi április hó 17-ig

bizalommal hozánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

bankháza Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46/a.** I. fiók: **Váci-körut 4/a.**

II. fiók: **Muzeum-körut 11/a.** III. fiók: **Erzsébet-körut 54/a.**

Rendelőlevél levágandó.

Török A. és Társa bankháza Budapest.

Kérek részemre.....I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget.....korona összegben { utánvételre kérem
postautalvánnyal küldöm } A nem tetsző
mellékelem bankjegyekben (bélyegeken), } törlendő.

Pontos cím:

.....
.....
.....

A hölgy világ
részére!

Védjegy. Minden t. hölgy saját maga minden divat szerint fáradság nélkül készítheti ruháját a **GUSCHELBAUER ANTAL-féle szabályozható**

Női derék szabászati készülék

segélyével, **anélkül, szabászati rajzot megtanult volna.** Emec készülék minden testalkat részére szabályozható. Akadémiai vizsgáztam. Számos elismerő levelet kaptam minden országból. Minden államban törvényileg védve és szabaddalmazva.

Egy készülék ára 3 korona utánvét mellett.

Guschelbauer Antal, Sopron és E. Drechsler, Bécs VI., Liniengasse 18. sz. főraktár és szállítás egész Európára.

Képviselek minden helységben kerestetnek.

Prospectust ingyen küldünk.

Gumi sárcipők
(kalocsni)

vizmentes gumi hócipők meleg teveszőr bélléssel, férfiak, nők és gyermekek részére; teljesen vizmentes gumi vadász-csizmák férfiak részére, legjobbnak bizonyult minőségben, eredetio rozsgyártmány, a szt-pétervári gumicipógyár gyártmánya.

KORCSOLYÁK: Halifax, Jackson Haines, Gazella és Columbus. Legjutányosabb árban kapkato

SCHOTTOLA ERNŐ, Budapest
VI., Andrassy-út 2. sz.

Árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgálók.

FONTOS GYOMORBAJOSOKNAK!

Étvágyhiányt, gyomorfájdalmakat, émelygést, gyomorgyengeséget, emésztési zavarokat, főfájást stb. megszüntet azonnal a világhírű valódi

BRÁDY-féle

MÁRIACELLI GYOMORCSEPPEK.

Sok ezer köszönő és elismerő nyilatkozat! Kis üveg használati utasítással 80 fillér, nagy üveg 1-40 korona.

Gyógyszertárakban kapható.

Főraktár: BRÁDY C. gyógyertára

a «Magyar Királyhoz» Bécs, honnan kívánatra ingyen küldetik az érdekes «Specialbroschür.»

5 kor. beküldése után

6 kis üveg 4.50 kor.

beküldése mellett 3

nagy üveg lesz bérmentve küldve. Képviselet

Magyarország részére:

TÖRÖK JÓZSEF

gyógyszertára Budapest,

Király-utca 12 szám.

Óvakodjunk utánaktól! A valódi

MÁRIACELLI

gyomorcseppek

fenti védjeggyel

és aláírással

kell, hogy ellátva

legyenek.

HIRDETÉSEK

jutányos dron vétetnek fel,

lapunk kiadóhivatalában.

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom m.) Sörgőnyeim: ETERMIT Budapest. Telefon 12-92. Gyár: VÖOKLABRUCK (Felső Ausetria.)

Enternit-Pala

AZBESZT-CEMENT-PALA

HATSCHEK LAJOS SZAB.

Elpusztithatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS Budapest, Andrassy-ut 33.

3lsőrangu referenciák. Jótállás. Évi gyártás 1500 kocsirakomány. Kérjen ismerttetést.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.
által a legjutányosabb árak mellett ajánltnak:
Locomobil és gőzcsepplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-csepplőgépek, lohera-csepplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

BRÁDY FÉLE SOSBORSZESZ
MAGY. PATENT. 2 KORONA
KIS - 100 FILLÉR. TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszertára Budapest, Király-utca 12 szám.

Ungváry László
Csongrád 300 holdas bar-
teres szőlőtelepének levetés-
D'Amélie és szőlőtelepének
irrigyze megteremtett 5 hektár-
10 hektár szőlőcsereték, 2 hektárról
lélek szőlő és cukoros szőlőcsereték
szőlőcsereték - 10-15 hektárról lélek saját
kiszárasztott brom ájszorosok lep-
késéi Ezzel a munkával gyümölcsök
szőlőcsereték, szőlőcsereték és gőz-
szőlőcsereték (korona) -
szőlőcsereték.

Nyomatott Weisz Márk könyvnyomdájában Csongrádon 1904.